

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 2. Vocatur vita, & viviscat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

Reclinatum aureum sunt septem dona Spiritus Sancti; quae super Christum requiescere docet Isaïas c. 11. 12. ac vicissim in iis quasi reclinatus requiescit ipse. Ascensus purpureus, est sanguineus Christi sudor, passio, mors, & martyrium. Cornelius hic. Ferulum imputribile fecit sibi Pacificus noster; corpus incorruptibile aptans sibi; in quo salutis epulas ministraret. Sanctus Bernardus serm. 5. in Vigil. Nativ.

Candidus, & rubicundus. Cant. 5. 10. S. Gregorius Nyssenus hæc verba refert ad Carnem, & Sanguinem Christi, pro nobis assumptæ. Candidus propter carnem; rubicundus propter sanguinem. de Ponte hic Exh. 19. §. 3.

Ex Novo, & Patribus.

Centuplum accipiens. Matth. 19. 29. Ipse est panis Angelorum; panis divus, panis quotidianus. Hic est, de quo nobis promissum est, quia *centuplum* accipiemus in hoc Saeculo. Sanct. Bernardus serm. 1. Dom. 1. Epiph.

Adurize vitulum saginatum. Luc. 15. 23. Vitulus saginatus, qui ad poenitentis immolatur salutem, ipse Salvator est: cujus quotidie carne pascimur, cruce potamur. S. Hier. hom. 146. de filio prodigo.

Granum frumenti. Joan. 12. 24. Caro illa unum erat granum frumenti; quod, antequam *cadens in terram mortuum* fuisset, nunc, postquam mortuum est, crescit in altari, fructificat in mentibus, & corporibus nostris: & ascendente magno, & divite, Dominò mellis, terram fructiferam, in qua crevit, secum vehit in horrea caeli. Rupertus de Divina. Offic. 1. 2. cap. 11.

Ego sum vitis. Joan. 15. 1. Cur se hic Christus comparaverit viti, causa est, quod recenter Eucharistiam instituerat, ac sub specie vini Apostolis sanguinem suum bibendum dedit. Cornelius hic. Prætermisit alias arbores, vitis duntaxat imaginem fumens: quod ex illa lificans, & calefaciens, fructus exit; ex quo jam sanguinem suum fecerat, & propinaverat Discipulis. Et nullius arboris fructus aptior potui, quam qui procedit ex vite. Et nullus potus sublimior, quam sanguis, qui processit ex latere; quem sumimus in fructu procedente de vite. Sim. Cass. 1. 7. c. 45.

Dabo illi calculum candidum. Apoc. 2. 17. Est calculus ipse lapis pretiosus, & gemmeus; quem Sanct. Hieronymus ep. 143. ad Damasum, carbunculum vocat; cuius meminit Isaïas cap. 6. 6. representatque Christum in Eucharistia. de Ponte in Cant. 1. Exh. 15. §. 2. Vide Cornelium à Lapide II. 6.

Sol in fracturis speculi integer. Lem: *Et in fragmentis integer.* Christus in Sacramento per partes manducatur, & manet integer. Totus in caelo, totus in corde tuo: totus in fracto, totus in integro. Hugo à S. Vict. de anima 1. 3. c. 5. Picinelli.

Polyant. b. Sac. Tom. 1.

§. II.

Eucharistia vocatur vita, & vivificat.

In sudore vultus tui vesceris pane, donec revertaris in terram, de qua sumptus es. Gen. 3. 19. Vatablus legit: *vesceris pane tuo.* Nota, *pane tuo.* Terrenus panis mortem non abscondit; imò salutem, corporisque vires, paulatim, dum enutrit, comminuit. At caelestis Christi panis morbos, & mortem, arceat. *Vesceris pane tuo*, ut in pulverem redigaris: nam meo vicissim contra mortem medicamen haberes. Naxera in Appendiculo de Sac. Euch. §. 13.

Ubi cumq; fuerit corpus illic congregabuntur & aquila. Matth. 24. 28. Habet Ecclesia aquilas suas sibi ad obsequium electas: de quibus in Evangelio Dominus, *ubi fuerit corpus &c.* quia ubi Passio Christi celebratur, & Corpus immolatur nostræ salutis; ibi aquila caeli adgregantur quasi ad escam, & adveniunt: ut de morte Carnis ejus vitam, & refectionem, recipiant perpetuæ futuritatis. S. Paschasius in Thren. 1. 4. c. 4.

Tenens manum ejus clamavit, dicens: puella surge, & jussi illi dare manducare. Luc. 8. 54. Hac de causa exsuscitandis mortuis, non solummodo verbò, & imperiò, ut Deus, utebatur; verum etiam carnem suam, quasi cooperatricem, nonnunquam adhibebat. Ut ostenderet; carnem quoque suam, quoniam sibi conjuncta est, vivificam esse. Sanctus Cyrillus in Joan. c. 14. l. 4. apud Naxeram citatum.

Qui manducat meam carnem - habet vitam æternam. Joan. 6. 55. Patres in Concilio Nicæno vocarunt Eucharistiam *symbolum Resurrectionis.* Multus est in hoc argumento Sanct. Irenæus l. 4. cap. 34. probans, futuram corpoream resurrectionem vel ex eo, quod corpora nostra hic excipiant Carnem vivificantem. Petrus Doultreman de amore div. l. 4. c. 4.

Panis Dei est, & dat vitam Mundo. Joan. 6. 33. Eucharistia senem Mundum vivificat, & renovat. Dum in domo Abrahæ, & Saræ, convivium celebratur, ubi Deus adest, fit illa promissio: *habebit filium Saræ uxor tua.* Gen. 18. 10. Bæza t. 3. l. 14. c. 10. §. 9.

Ut si quis ex ipso manducaverit, non moriatur. Joan. 6. 50. Manna in deserto datum Israelitis ibi reliquit sepultos: panis autem vivus, *qui de caelo descendit*, ut in hujus vitæ deserto homines pasceret; non reliquit hic sepultos, sed in patriam caelestem ducit, similiter ibi satianos. Idem ibidem §. 23. Quia per cibum vetitum mors in ultione fuit, & in privatione vita; per cibum caelestem depellitur horrida, & odiosa, mors; & vita optata redditur: dum servator obedientia de sumendo, prout in vetito inobedientia est servata. Sim. Cass. 1. 11. cap. 16.

Xxx 2

Fin.

Vinceni dabo edere de ligno vite. Apoc. 2. 7. Per lignum vitæ Eucharistiam intelligunt S. Paschalius l. de Corp. & Sanguin. Dom. c. 9. S. Chrysostomus hom. de penitentiâ, Rupertus, Bonaventura. Sylveira hic 9. 23.

S. Igaatius M. vocat, ep. 11. ad Ephesios, Eucharistiam *Panem*, qui est medicamentum immortalitatis.

Quia homo per gustum mortem incurrit, per gustum quoque vitam acquirit: quatenus *unde mors oriebatur, inde vita resurget.* Dicitur est quippe de illo: quocumque die comederis, morte morieris. Dicitur autem de isto: *si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum.* Innocentius III. l. 4. de Sac. Altaris.

Homo cecidit à vita beata per cibum corporalem à Deo vetitum, & ab homine usurpatum diabolo suggerente: & ideo conveniens extitit, ut similia similibus, & contraria contrariis, curarentur: quod scilicet homo reduceretur ad vitam, à qua ceciderat per cibum similiter corporalem à DEO præstitum, & ab homine sumptum, ipsò Dei Filiò ministrante, & imperante. S. Thom. Aqu. Opusc. 20. de sac. Euchar. cap. 6.

Quicumque Christiani damnationi addicentur; nihil habebunt certè, quod in sui defensionem, & excusationem, adferant tum; cum Judex justissimus ostendet illis, quam immeritò spiritualiter voluerint mori; cum tam faciliè & vitam, & sanitatem, Corporis sui; quod hac de causa illis relictum, & datum, erat, manducatione conservare potuerint. S. Franc. Salef. in Philothea p. 2. c. 20.

Veteres Christiani Eucharistiam, quasi propriò vocabulò, *Vitam* appellabant: quibus proinde idem erat ire ad Vitam, adorare Vitam; atque ire ad Eucharistiam, adorare Eucharistiam, suscipere Eucharistiam, teste Baroniò tom. 1.

§. III.

In Eucharistia realis presentia Christi Domini.

Melchisedech - *proferens panem, & vinum.* Gen. 14. 16. Si non esset in hoc Sacramento, nisi figura Corporis Christi, in pane; & figura sanguinis in vino; tunc non differret Sacrificium Christi à Sacrificio Melchisedech Sacerdotis, qui offerebat panem, & vinum; quod significat Corpus, & Sanguinem. 2. Secundum hoc non mutasset Sacrificium Agni Paschalis in rem aliquam; sed solùm figuram in figuram, magis claram in magis obsecuram: melius enim significat Agnus Christum, quam panis, & vinum. Itèm, cur dicit Paulus 1. Corinth. 11. 27. *qui indignè manducat.* Comedere enim hujusmodi figuram indignè, non videtur dignum tantà poenâ. Itèm, si intelligeretur sola figura, quomodo Apostoli reputassent istum sermonem durum. Joan. 6. 61. Non enim comedere figuram Corporis Christi, est res supra usum

solutum. Similiter ibidem *trigabant Judai &c.* v. 53. S. Humbertus serm. 44. in solemni Communionem.

St quis manducaverit ex hoc pane &c. Joan. 6. 52. Theophylactus: non dixit, *panis, quem ego dabo*, figura est Carnis; sed *Caro mea est.* Si in Eucharistia est, juxta Calvinum, nudus panis, non Corpus Christi; ergo perperam Christus præfert Eucharistiam ipsi manna: utpote quod erat sapidus, & subtilius, pane. Et ità intellexerunt Christum Capharnaïtæ, & Discipuli Christi: scilicet, quòd vellet verè, & propriè, Carnem suam manducari; etsi modum manducandi sacramentaliter sub speciebus panis, & vini, ignorarent: nec eum, etsi Christus explicuisset, hòc tempore capere potuissent. Et tamen eos, licet graviter offenderentur, non corripuit Christus; cum hanc eorum offensam, & apostasiam, unicò verbò impedire potuisset, & debuisset; dicendo, se loqui mysticè. Scilicet, quòd manducare Carnem suam non sit aliud, quam credere, se esse incarnatum, & passum, pro salute hominum. Cum ergo hoc non fecerit, certum est, ipsum loqui de manducatione Carnis sue reali, & Sacramentali, in Eucharistia. Cornelius hic.

Hæc in figura facta sunt. 1. Cor. 10. 6. Res figurata suâ figurâ nobilior est, sicut corpus suâ umbrâ, ac homo suâ imagine. Ergo Sacramenta novæ Legis, & præsertim, Eucharistia, quasi res figurata, nobilior esse debet sacramentis Legis veteris, ipsòque manna figurâ Eucharistia. Christus disertè corpus suum in Eucharistia præfert ipsi manna. Joan. 6.

Nonne communicatio Christi sanguinis est? 1. Corinth. 10. 16. Ergo non typus sanguinis, ut vult Calvinus; sed ipsissimus Christi sanguis est; & nobis communicatur in calice Eucharistia. Si dicam, do tibi aureum; verum, non fictum, intelligis. Si te invitarem ad epulum cervi, vel leporis, & imaginem cervi apponerem; nonne ridiculus essem, & impottor? Idem hic.

Hoc est Corpus meum. 1. Cor. 11. 24. Omnes Evangelistæ, & Paulus, Corpus hoc explicant, cum addunt, *quod pro vobis datur, tradetur.* Atqui non figura Corporis, sed verum Christi Corpus pro nobis datum, & traditum est: ergo. Nota etiam: Christus genimen vitis vocavit, non id, quod erat in calice Eucharistico, sed quod in Calice Agni Paschalis. Idem hic.

Cum Christus ipse sic affirmet, atque dicat de Pane: *hoc est Corpus meum*; quis deinceps audeat dubitare? Atque eodem quoque affirmante, & dicente: *hic est sanguis meus*; quis dubitet, & dicat, non esse illius sanguinem? Aquam mutavit aliquando in vinum, quod est sanguini propinquum, solâ voluntate; & non erit dignus, quòd vinum in sanguinem transmutasset? Sanct. Cyrillus Jerol. Mytag. Catech. 4.